

■ مقدمه:

چند ماه از پخش آخرین قسمت سریال یوسف پیامبر(ع) در کشورمان می گذرد و شاید در نگاه برخی پرداختن به این موضوع چندان اهمیتی نداشته باشد اما در نگاه تیزبین افرادی که نوسان های فرهنگی جوامع را رصد می کنند بهترین زمان برای بررسی تأثیر نشر و پخش محصولات فرهنگی در جامعه زمانی خواهد بود که بتوان میزان تأثیر گذاری آنها را با اندازه گیری شاخص های آماری خاصی به دست آورد .

ساخت و پخش سریال در موضوعات متنوع گذشته از عامل سرگرمی و گذران اوقات فراغت عصری برای ارتقای سطح دانش و بینش هموطنان می باشد امروزه با گسترش وسایل ارتباط جمعی مرزهای پیام رسانی هم گسترش یافته و تصاویر بر بال امواج و با کمک ماهواره ها مسافت های طولانی را درنوردیده و میهمان خانه های مردمان کشورهای دیگر می شوند

رمضان الکریم :

ماه رمضان امسال ۴۵ کشور منطقه و جهان شاهد پخش سریال مذهبی یوسف پیامبر(ع) از شبکه و پایگاه اینترنتی الکوثر بودند؛

۱- کشورهای عربی منطقه شامل عربستان ، سوریه ، عراق ، بحرین ، امارات ، کویت ، تونس ، مصر و...

۲- کشورهای آسیای صغیر شامل قزاقستان ، ترکمنستان و تاجیکستان و ...

۳- کشورهای اروپائی و آمریکایی شامل آمریکا ، آلمان ، ایتالیا ، هلند ، سوئد ، انگلیس ،

سیمای یوسف در سیمای :

سریال یوسف پیامبر با نمایش کامل چهره یوسف علیه السلام میهمان رمضان خانه های عربی منطقه بود . در این میان اکثر قریب به اتفاق بینندگان نگاهی تحسین برانگیز به سریال داشته و اقلیتی مذهبی و سلفی و تندرو به دلیل نمایش صورت نبی خدا (تجسید انبیا) فتوا به تحریم مشاهده سریال داده و سیاسیون مغرض عرب سریال را پرورنده ای فرهنگی در کنار پرورنده هسته ای ایران و حتی خطرناک تر از آن قلمداد کرده و ایران را متهم به برپایی بازار مذهبی (التسویق المذهبی) کردند برخی هم در عین ناباوری سریال را بشارت دهنده برپایی دولت اسرائیلی خواندند البته برخی اهل خرد هم متفکرانه به تاثیرها و نقش توانمندی های مدیریت جهانی ولایت و مهدویت در آن سریال پرداختند. (نویسنده ای از این اظهار نظر بازیگر نقش بنیامین که در مصاحبه با شبکه المنار گفته بود هنگام مصافحه با یوسف حس کردم با امام زمانم مصافحه می کنم و اشک در چشمانش جمع شده بود به وحشت افتاده و هر چه توانسته به عقیده مهدویت نزد شیعیان بی احترامی کرده است)

یوسف پیامبر بازخوانی تصویری بهترین داستان قرآن با نگاهی عمیق به اصیل ترین منابع و خصوصا تکیه بر معارف و تفاسیر اهل بیت در کنار ساختار فنی و سازه های تاریخی جذاب و آمیخته با موسیقی متوازن و رنگ و ... به نقل از شبکه های خبری منطقه خبر از ظهور و بروز قدرت صنعت فیلم سازی ایران در قالب هالیوود ایرانی می داد .(البته اطلاق نام هالیوود بر هنر سریال سازی ایرانی بار منفی داشته و بیشتر نشانه غرض ورزی نویسنده عرب آن مقاله است همانطوری که هالیوود آمریکایی در پی استحاله فرهنگی کشورها است به

گذشته از شبکه ایرانی الکوثر برخی شبکه های مختلف کشورهای عرب منطقه نیز به پخش هم زمان این سریال پرداختند مثل المنار در لبنان و شبکه های البلادی و الفرات در عراق و ...

پیشینه پخش سریال در شب های ماه مبارک رمضان در کشورهای عربی منطقه به پخش سریال های عربی طنز و سرگرمی و فاقد محتوا و اخیرا پخش سریال های خوش آب و رنگ ترکی با مضمون های عاشقانه برای جلب نگاه بینندگان خصوصا جوانان در این کشورها می رسد و یکی از برنامه های ثابت این سال ها قبل از حلول ماه مبارک ارائه لیست بلند بالایی از سریال های آماده به پخش در ماه رمضان است به عنوان مثال در همین رمضان قرار بود شبکه ماهواره ام بی سی سریال موهن و ضد معارف شیعی للخطایا ثمن را به روی آنتن ببرد که در اثر مقاومت شیعیان کویتی پخش این سریال متوقف شد

قبل از پخش سریال یوسف پیامبر برخی سریال های مذهبی ایرانی با برگردان های (دوبله) عربی در منطقه پخش شده بود (اهل الکهف و مریم العذراء (س) و توبه نوح و النبی ایوب (ع)) در این سریال ها سعی می شد چهره ای روشن و واضح از انبیا به نمایش در نیاید مثلا در سریال مریم مقدس چهره حضرت زکریا با پوششی نورانی و سفید به نمایش در آمده بود اما این بار پدیده ای از عالم هنر دینی در آسمان مذهب و فرهنگ کشورها خصوصا کشورهای عربی هم جوار درخشید و از پایان ماه رمضان تاکنون چشم ها را خیره و نظرها را متوجه و فکرها را به تکاپو و احساسات را به حرکت واداشته است .

روزانه بر صفحات و موضوعات آنها افزوده شده و راهنمای خوبی برای رصد مسائل روز در دنیا هستند.

دانشنامه آزاد

اینترنتی عربی یا همان ویکیپدیا (الموسوعه الحره) صفحه ای اختصاصی برای سریال یوسف پیامبر گشوده و ضمن معرفی اجمالی سریال و دست اندر کاران آن از همین صفحه به صفحات مختلف اما مرتبط با این موضوع پیوندهای (لینکهای) متنوعی برای کاربر زده است

در بخش مقالات مرتبط با این سریال گشت و گذاری می کنیم تا از این طریق در جریان بازتاب ها و بحث ها و جدال های مکتوب تحت نت در ارتباط با این سریال قرار گیریم

یوسف نبی یا مهند ترکی؟

یاتری هل تتعلق بنبی الله یوسف (ع) أم بمهند؟؟

نبی خدا یوسف یا مهند؟

شاید کمتر جوانی در کشورهای عربی همجوار گمان می کرد مضمونی قرآنی در قالب سریال های رضائی این چنین همگان را شیفته خود کند و رقیب جدی سریال های ترکی با هزار و یک جلوه فریبنده و غفلت زا شود اما این اتفاق رخ داد و جوانان مسلمان منطقه باور کردند که به راحتی می توان از کنار این گونه سریال های خوش آب و رنگ که با صد هزار جلوه برون آمده اند تا میلیون ها چشم و دل را بفریبند بگذرند نباید از شدت محبوبیت سریال های ترکی در کشورهای عربی غافل باشیم برخی عرب ها به گونه ای به سریال های ترکیه ای عشق می ورزند که حتی به عنوان گردشگر به مکان های ضبط این سریال ها در

زعم نویسنده مقاله؛ ایران هم در پی استحاله فرهنگی مذهبی کشورهای عرب منطقه است درگیری در یمن میان شیعیان و حکومت و دخالت سعودی ها و اخیرا ورود آمریکا به محاصمه نتیجه چنین نگرشی است و یا مطرح کردن طرح هلال شیعی در منطقه برای ایران ترسی و شیعه هراسی کشورهای همسایه هم از این دست است

و اینک در این مجال بر سر مرور بازتاب این پدیده نادر در کشورهای عربی منطقه هستیم تا به بررسی تاثیرات پیام قرآن در جدید ترین قالب ها یعنی صدا و تصویر بپردازیم.

آنچه باعث پرداختن به تاثیر سریال یوسف پیامبر در کشورهای عرب منطقه می شود مشترکات جغرافیایی و فرهنگی مذهبی و اجتماعی کشور ما با کشورهای همسایه عربی است جمهوری اسلامی به عنوان دولت شیعی مقتدر در منطقه که در معادلات سیاسی فرهنگی خاورمیانه نقش مهمی دارد همیشه در نگاه تیزبین سیاسیون و اندیشمندان کشورهای همسایه قرار داشته و هر گونه تحرکی خصوصا در مسائل فرهنگی بازتاب خاص خود را برجا گذاشته و پیگیری این بازتاب ها و تاثیرات آنها نکات لطیف و نتایج جالبی خواهد داشت امروز اخبار سیاسی و فرهنگی اجتماعی ایران مورد توجه دو دسته قرار دارد دوستان جمهوری اسلامی اعم از شیعه و سنی و دشمنان که اغلب از فرقه وهابی بوده و فریب خوردگانی که تحت تاثیر تبلیغات ضد شیعی می باشند

ویکیپدیا (الموسوعه الحره) یا ویکیپدیا یا همان دانشنامه آزاد :

برای اهل تحقیق در اولین قدم بهترین ابزار در محیط گسترده وب مراجعه به انواع و اقسام دانشنامه های آزاد یا همان ویکیپدیاهای مختلف با زبانهای متنوع و خصوصا فارسی است خاصیت این دانشنامه ها این است که

آغاز سریال در منزل فریاد می زند: یوسف پیامبر یوسف پیامبر و مادری در ادامه مطلب نویسنده و در بخش نظرات خوانندگان مهر تایید بر آن می زند و می نویسد: بله در منزل هنگام پخش سریال صدا از احدی حتی کودکان بر نمی خیزد و همگان با آرامش سریال را دنبال می کنیم در مطلب دیگری می خوانیم: النبى یوسف یهز عرش الأتراک سریال یوسف پیامبر عرش سریال سازی ترکیه را به لرزه انداخته است مصطفی زمانی بازیگر ایرانی نقش یوسف پیامبر با چشمانی سبز به یکی از محبوب ترین بازیگران دنیای عربی تبدیل شده و گوی سبقت را از ستاره خانه های عرب یعنی مهند بازیگر ترک ربوده است

ترکیه مسافرت می کنند و بازیگران این برنامه ها الگوی های محبوب جوانان عرب هستند اما در این میان سریال یوسف پیامبر در نگاه جوان عرب ساختاری هدفمند (هادفه) و فاخر داشته و در مقابل سریال های ترکی با مضمون های غیر اخلاقی و صرفاً رمانتیک عامل سقوط (هابطه) و بی ارزشی نسل جوان بوده است اما به لطف پخش سریال یوسف پیامبر این سوال در ذهن اغلب جوان های عرب ایجاد شد که با کدام یک هستید؟ یوسف نبی؟ یا مهند ترکی (بازیگر محبوب سریال های ترکی)؟

بازتاب توانمندی های هنر دینی ایرانیان:

بالله علیکم یوسف الصدیق ام مسلسلات الضیاع؟

بازتاب های اخلاقی سریال یوسف

پیامبر

بکم تبعون یوسف؟

یوسف را به چه قیمتی می فروشی؟

نویسنده دیگری به برداشت کاملاً اخلاقی و رمزی عرفانی از سریال پرداخته و یوسف را تجلی تمامی پاکی های انسان دانسته و از خوانندگان سوال می کند که با یوسف باطنی خود چه می کنید؟ و با چه قیمتی آن را با کالاهای پست دنیایی معامله می کنید؟

گفتار من درباره رمز و راز یوسف است یوسف زیبایی که در هیچ حالی آلوده نشد و این جا سوالی مطرح است که: با یوسف درونمان چه می کنیم؟ آیا از او مواظبت می کنیم؟

عقل ما یوسف ماست آیا به رشدش فکر می کنیم آنچه آنچنان که امام باقر(ع) در تفسیر این آیه قَلَيْتَظَرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ فرمودند منظور از طعام، علمی است که باید ببیند از چه کسی اخذ می کنیم؟

این یکی از تیرهای نویسندگان پایگاه ها و وبلاگ های اینترنتی است که درباره سریال یوسف پیامبر قلم زده اند نویسنده از کاربران و خوانندگان می خواهد بین سریال یوسف و سریال های زنجیره ای ترکی سنوات الضیاع مقایسه کند

در بخشی از این نوشته آمده:

در همان زمانی که شبکه های ام بی سی عربی و العربیه مشغول ارائه آمارهای کاذب درباره میزان افزایش ببینندگان سریال های سنوات الضیاع و تعریف بازیگران این سریال ها هستند که جز آثار شوم خانوادگی چیزی به همراه ندارند سریال یوسف پیامبر جوانان را به صبر و خویشتن داری و ایمان و یکتاپرستی دعوت می کند

نویسنده در بخش دیگری از مطلب خود آرزو می کند جوانان همانند یوسف صدیق زیبایی های باطنی و جمال ظاهری را با یکدیگر در آمیزند آنگاه با شعفی وصف ناپذیر اشاره به کودکی سه ساله می کند که هنگام

برخی نویسندگان
عرب سریال سازی
ایرانی را دستمایه پیش
کشیدن کینه ها و
آشکار کردن اغراض
باطنی خود در جامه نقد

منصفانه سریال قرار داده اند و تا آنجا که توانسته
بر طبل نفاق کوییده و بر شقاق بین مذاهب
اسلامی صحنه گذاشته اند این نویسندگان از
هیچ نوع تهمت و توهین به ملت بزرگ ایران
کم نگذاشته و مدام از ایرانیان با عنوان های
ضغویون و مجوسیون و روافض و منافقان امت
نام می برند و سریال یوسف پیامبر را فتنه ای
جدید تلقی می کنند آنان تنها به بهانه تجسید
انبیاء (مجسم کردن) به سریال انتقاد می کنند
و حتی متعجبانه معتقدند همانطور که ایرانیان
در برابر فیلم سیصد (ساخته هالیوود) که توهین
به فرهنگ ایرانی بود در دنیا مقاومت کردند باید
در برابر سریال یوسف که به زعم آنان توهین
به فرهنگ اسلامی است که به تصویر سازی
از انبیا پرداخته باید مقاومت کنند جالب اینکه
در بخش نظرات خوانندگان درباره این مطلب
توهین آمیز آمده : ما اهل سنت که معتقد به
عصمت انبیا نیستیم چگونه تجسید آنان را
تحریم می کنیم

اوج نزاع مذهبی بر سر سریال یوسف پیامبر
به نشر فتوای حرمت مشاهده این سریال منتهی
شد اما جلوه های هنرمندانه داستان گویی قرآن
کریم دل از کف بینندگان عرب ربوده و آنان را
علیرغم مخالفت تند رهبران مذهبی به تماشای
این سریال کشانده است

هم زمان با پخش سریال افسانه جومونگ
در کشورمان همگان شاهد خرید و فروش لوح
های فشرده و کامل از این سریال بودیم جالب
اینکه همین اتفاق در کشورهای عربی درباره
سریال یوسف پیامبر رخ داده است بینندگانی که
خود معتقد بودند ده بار این سریال زیبا و قرآنی

روح ما یوسف ماست اما بهای یوسف روح
ما چیست ؟ همان است که امیرالمومنین علی
(ع) فرمودند : بهای شما بهشت است و فقط
بهشت و به غیر بهشت روحتان را نفروشید .

بازتاب های پیام های قرآنی در قالب های
هنری :

یوسف الصدیق یطیح بالدراما التریکیه ویلقیها
فی غیابه الجب

مطلب بعدی اشاره به قدرت تاثیر گذاری
سریال یوسف پیامبر دارد و توصیف زیبایی از
این سریال به دست می دهد یوسف صدیق
سریال های عاشقانه ترکی را به چالش کشانده
و آنها را به چاه فراموشی

می اندازد و این زنگ خطری برای فیلم
سازهای مصری است که گوشه ای از تاریخشان
را فیلم ساز ایرانی به تصویر کشانده و آنها هنوز
زیر بار تصویر سازی بر اساس شعار امروزی
الثقافه الجنسیه و الحیاه الجنسیه کمر خم کرده
و در سیلاب هوس ها ناپیدا شده اند تا جایی
که قاضی دادگاهی در مصر تلویزیونی که به
پخش سریال یوسف صدیق مبادرت کرده را به
دادگاه می کشاند اما بخوانید نظر خوانندگان خبر
برخورد با تلویزیون پخش کننده سریال یوسف
صدیق را که قاضی دادگاه را دعوت به تماشای
سریال تا انتها کرده اند و او را از قضاوت بی جا
بر حذر داشته اند .

بازتاب های مذهبی سریال یوسف
پیامبر(ع) :

ما الفرق بین هولیود الغرب وهولیود ایران
چه فرقی میان هالیوود غربی با هالیوود
ایرانی است ؟

را دنبال کرده و دیده اند حتی کلبی به شعر عربی که به داستان زندگی حضرت یوسف می پردازد ساخته شده و در انتهای شعر اشاره به دعا برای ظهور امام زمان دارد و اکنون بر روی سایت های عربی پخش شده است چند بیت از این شعر در ادامه می آید

أَعَادَ لَطْرَفِ السَّمَا فِي الظَّلامِ قَمِيصُ لِيُوسُفَ
عَالِي المَقَامِ وَمَا بَعْدَ طُولِ الجَفَاءِ سَوَى لِقَاءِ
الحَبِيبِ وَنَيْلِ المَرَامِ

إلهی دعوتک یا راحمی بأحمد عجل وصال
الإمام وكحل عيون الیهیامی به وأقرئه یارب
عنی السلام

لئن غَیَبَ الدهر عنا سناک ففی القلب نار
الجوی فی اشتعال نبیت علی ألم للفراق و
نصحو علی أمل للوصال

پیام شگفت انگیز پخش سریال یوسف پیامبر

در کشورهای عربی غالباً از برنامه های ماهواره بیش از رسانه های محلی استفاده می کنند و فضای گسترده و شبکه های فراوان ماهواره ای به راحتی در دسترس آنان است اما در میان این فضای گسترده وقتی نام یکی از انبیاء زینت بخش سریال تلویزیونی می شود و از همین شبکه های ماهواره پخش می شود و مورد توجه و علاقه جوانان قرار می گیرد خبر از بیداری فطرت حق جو و حس گرایش به زیبایی در انسانها می دهد این خود بهترین مشوق و عامل و انگیزه برای بهره بردن از امکانات هنری در تعلیم و ترویج معارف و حقایق قرآن کریم می باشد همانگونه که کارگردان سریال در مصاحبه ای ابراز داشته بود؛ او بیشتر یک مبلغ است تا کارگران . جذابیت های معنوی و حقیقت گرایانه قرآن کریم قادر به جذب افکار جوانان و هدایت قلبهای آنان است جلوه قرآن کریم همچون جلوه یوسف که در یک لحظه

زنان مصری دست از تریج نشناختند می تواند در یک لحظه قلبها را به سوی خود متوجه کرده و هدایت کند

(قَلَمًا سَمِعَتْ بِمِغْرَمٍ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِ
وَأَعْتَدَتْ لَهِنَّ مَنَكًا وَآتَتْ كُلَّ وَاحِدَةٍ
مِنْهُنَّ سِكِّينًا وَوَقَّاتِ الخَرْجِ عَلَيْنَّ قَلَمًا
رَأَيْتَهُ أَكْبَرُكَ وَوَقَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَوَقَّعَ
حَاسِبٌ لِّلَّهِ مَا هُنَا بِشَرًّا إِنَّ هُنَا إِلَّا طَآكُ
كَرِيمٍ) (٢١ يوسف)

اخیراً فیلم یا سریال حضرت سلیمان آماده برای پخش شده است این آخرین خبری است که در رسانه های هنری و جوانان مشتاق سریال های ایرانی در کشورهای عربی نقل و منتشر می شود . به امید موفقیت کارهای هنری قرآنی هنرمندان قرآن دوست ایرانی .

منابع و عناوین مقالات :

۱. الوسط : شبکه صحیفه الوسط الکترونی : یوسف الصدیق ابداع حقیقی
۲. الرای : یومیه عربیه سیاسیه تصد فی عمان الوردن : مسلسل یوسف الصدیق بین المومنین و المعارضین
۳. مرکز النور : لایزال مسلسل یوسف الصدیق یاسر قلوب فی دروس و عبر
۴. الصباح : مسلسل یوسف الصدیق یخلف الباب العراقیین
۵. الموتره : صحیفه یومیه مستقله : الدرما الایرانیه تثبت جذراتها فی یوسف الصدیق
۶. وكالة الانباء الوطنیه العراقیه : یوسف الصدیق یطیح بالدراما الترتیبیه و یقتبها فی غیابه الحب
۷. الانتقاد
۸. اليوم السابع : العمده یناقض التلفزيون بسبب مسلسل النبی یوسف
۹. البشار : مسلسل سیدنا یوسف یثیر جدل
۱۰. العرب اون لاین : النبی یوسف یهز عرش الاتراک
۱۱. شبکه النبا المعلوماتیه : بورزیف و الاحتمال
۱۲. شبکه الرامد الاخباریه : یکم تبیعون یوسف
۱۳. صحیفه النجف الیوم : مسلسل یوسف الصدیق اخذ بلباب الاسره العراقیه و فتح آفاق جدیده لتعلیم القران
۱۴. ایلاف : جدال شیعی و سنی حول مسلسل یوسف الصدیق
۱۵. الدستور : للمره الاولی سیدنا یوسف علی الشاشه الصغیره
۱۶. شبکه الحق الثقافیه : باله علیکم یوسف الصدیق ام مسلسلات الضیاع